

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądaj

w sprawie **W.S.**,
skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 26 października 2017r.,
z urzędu – w kwestii dopuszczalności kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 5 października 2016r., sygn. IV Ka (...),
częściowo zmieniającego i uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w G.
z dnia 20 marca 2015r., sygn. II K (...),
na podstawie art. 531 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

- 1. kasację obrońcy W.S. pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. nie uwzględnić wniosku obrońcy o przyznanie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 20 marca 2015r. W.S. został uznany za winnego popełnienia 1) ciągu dwóch przestępstw określonych w art. 202 § 1 k.k., za który wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; 2) przestępstwa określonego w art. 200 § 1 k.k., za które wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności; w miejsce tych kar jednostkowych wymierzono W.S. karę

łącną w wysokoŹci 2 lat i 2 mieŹcy pozbawienia wolnoŹci; nadto orzeciono Źrodki karne oraz rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oraz prokuratora, Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 5 października 2016r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że wskazał, iż podstawę prawną zawartych w nim rozstrzygnięć stanowią przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015r. oraz uzupełnił podstawę prawną wymiaru kary za ciąg przestępstw o przepis art. 91 § 1 k.k.

Nadto uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej, zaliczenia okresu zatrzymania oraz orzeczenia o Źrodku karnym i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G..

Od wyroku Sądu Okręgowego kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc w niej zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego – art. 200 § 1 k.k. – poprzez dokonanie błędnej wykładni tego przepisu i przyjęcie, że czyn przypisany W.S. wyczerpał jego znamiona. Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Kasacja została przyjęta zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 20 grudnia 2016r., uznającego, że spełnione zostały wszelkie warunki formalne.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o uznanie jej za oczywiŹcie bezzasadną.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę W.S. nie mogła zostać merytorycznie rozpoznana, gdyż nie spełniała podstawowego kryterium formalnego – przewidzianego w art. 519 k.p.k. warunku, że kasację można wnieŹć wyłączenie „od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (...)”.

Wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 5 października 2016r. nie był wyrokiem kończącym postępowanie w tej sprawie i to w odniesieniu do obu przypisanych skazanemu przestępstw. Wprawdzie wyrok ten uchylał orzeczenie Sądu pierwszej instancji w odniesieniu do kary łącznej (dla dalszych rozważeń nie ma znaczenia uchylenie zaliczenia i orzeczenia o Źrodkach karnych), ale wcale kwestia wymiaru kar jednostkowych przesądzona nie została. Sąd odwoławczy wprost stwierdził, że

uzasadnienie wyroku Sądu pierwszej instancji nie daje możliwości oceny prawidłowości jego rozumowania przy kształtowaniu kary łącznej, że „brak pewności co do tego, jaką karę łączną chciał orzec Sąd Rejonowy ... dlatego też Sąd Okręgowy uchylił orzeczenie o karze łącznej ... „ (str. 18 uzasadnienia SO). W wytycznych Sąd drugiej instancji równie jasno wskazał, że „w razie konieczności sporządzenia pisemnego uzasadnienia, Sąd ten wyjaśni, jakimi zasadami kierował się przy łączeniu kar jednostkowych, a także – w zależności od wymiaru kary – uzasadni kwestię warunkowego zawieszenia wykonania tej kary lub braku możliwości zastosowania tej instytucji wobec oskarżonego” (tamże).

Nie może w tej sytuacji ulegać wątpliwości, że także kwestia charakteru kary za czyn określony w art. 200 § 1 k.k. nie została przesądzona w treści wyroku Sądu Okręgowego. Wprawdzie zakres uchylenia uniemożliwiał zmianę wysokości wymierzonej kary jednostkowej – 2 lat pozbawienia wolności – tworząc w tym zakresie tzw. horyzontalną prawomocność wyroku, ale pozwalał na ewentualne (przy zastosowaniu pełnej absorpcji) warunkowe zawieszenie jej wykonania. I w tym właśnie elemencie trzeba dostrzec to, że wyrok Sądu Okręgowego, uchylający orzeczenie Sądu pierwszej instancji „jedynie” w zakresie kary łącznej, wcale nie kończył postępowania karnego wobec skazanego także w odniesieniu do kary jednostkowej za czyn z art. 200 § 1 k.k. Oczywiście natomiast pozostaje, ze względu na przewidziane w art. 523 § 2 k.p.k. ustawowe ograniczenia przy wnoszeniu kasacji przez strony w odniesieniu do kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania bądź bez tego zawieszenia, zasadnicze zróżnicowanie procesowych uprawnień stron. Skoro zatem ostateczny kształt kary jednostkowej za czyn z art. 200 § 1 k.k. prawomocnie rozstrzygnięty nie został, to i nie można uznać, aby wyrok ten był kończącym w tym zakresie postępowanie, jak wymaga tego dyspozycja art. 519 k.p.k.

Sąd Najwyższy niejednokrotnie wyrażał pogląd o braku możliwości zaskarżenia kasacją wyroków sądów odwoławczych uchylających orzeczenia pierwszoinstancyjne w zakresie rozstrzygnięcia o karze, z przekonującą argumentacją, wskazującą m.in. na możliwość kwestionowania także rozstrzygnięcia „o winie” w kasacji wniesionej od wyroku sądu odwoławczego rzeczywiście kończącego postępowanie, a więc zapadłego po ponownym już

rozpoznaniu sprawy (por. postanowienia SN z dnia 17 stycznia 2012r., V KZ 79/11 czy z dnia 20 kwietnia 2017r., II KZ 10/17, wraz z przytaczanymi w nich judykatami i literaturą przedmiotu).

W niniejszej sprawie uchylono wprawdzie nie orzeczenie o karze jednostkowej, ale w jej realiach procesowych uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej mogło mieć wręcz zasadniczy wpływ na ostateczny charakter kar jednostkowych, w tym orzeczonej za czyn z art. 200 § 1 k.k. i to zupełnie niezależnie od tego, jakie zapadło rozstrzygnięcie już po ponownym rozpoznaniu sprawy.

Przedstawiony stan sprawy implikował – na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. – pozostawienie kasacji obrońcy W. S. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 5 października 2016r. bez rozpoznania, jako błędnie przyjętej, a niedopuszczalnej z mocy ustawy, to jest art. 519 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i z art. 429 § 1 k.p.k.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. skazany został zwolniony od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

Wniosek obrońcy o przyznanie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym na uwzględnienie nie zasługiwał, jako że nie był on wyznaczony do wykonania czynności w tym postępowaniu, wobec czego brak podstawy do zwrotu kosztów ze strony Skarbu Państwa (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 października 2011 r., sygn. III KK 36/11, Lex 1044030).

as